

HCS D

**Human capital and social
development.**

2026 – volume 22, issue 4

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2026 – 22-jild, 4-son

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

22-jild, 4-son (iyul) 2026.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Jurnal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 29-avgustdagi 342/5-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

**«INSON KAPITALI VA IJTIMOIIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI**

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor (Szechenyi Istvan universiteti, Vengriya) Mahendru Mandeep Kaur

PhD, professor (Balikesir universiteti, Balikesir, Turkiya) Blend Ibrahim

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

DSc, professor (Vengriya Qishloq xo‘jaligi va hayotiy fanlar tadqiqot universiteti, Vengriya) Zoltan Lakner

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Eshburiyev Umarbek Rashidovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

KORXONALARDA ZAMONAVIY XIZMATLARNI**RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI, MOHIYATI VA TAMOYILLARI****J.K.Haydarov**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti, Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS**HCSD****Correspondence****Haydarov Jamol Kamol o'g'li**

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti tadqiqotchisi

Tel: +998997-289-99-03**Email:** jamol.haydarov9499@gmail.com**Received:** 08 June 2026**Revised:** 22 June 2026**Accepted:** 14 July 2026**Published:** 31 July 2026**Funding source for publication:**
Samarkand State University.**Publisher's Note:** HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.**Copyright:** Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya. Maqolada korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati, iqtisodiy mohiyati va tamoyillari tadqiq etilgan. Zamonaviy xizmatlarning mualliflik ta'rifi berilib, ular bilim sig'imi, raqamli texnologiyalar bilan bog'liqligi va qiymat yaratishdagi ishtiroki bo'yicha tasniflangan. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining 2019-2025-yillar ma'lumotlari asosida bozor xizmatlari hajmi, xizmatlar sohasi yalpi qo'shilgan qiymati tarkibi, hududiy tafovutlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari xizmatlari dinamikasi tahlil qilingan. Tadqiqot natijasida korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishning yetti tamoyildan iborat tizimi ishlab chiqilgan va ularning korxona, hudud hamda milliy iqtisodiyot darajasidagi samaralari asoslangan.

Kalit so'zlar: zamonaviy xizmatlar, korxona, xizmatlashtirish, bilim sig'imli xizmatlar, raqamli xizmatlar, yalpi qo'shilgan qiymat, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm, tamoyillar.

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ, СУЩНОСТЬ И ПРИНЦИПЫ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННЫХ УСЛУГ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

Аннотация. В статье исследуется социально-экономическое значение, экономическая сущность и принципы развития современных услуг на предприятиях. Дано авторское определение современных услуг и проведена их классификация по интеллектуальному потенциалу, связи с цифровыми технологиями и участию в создании добавленной стоимости. На основе данных Национального статистического комитета Республики Узбекистан за 2019-2025 годы проанализированы объем рыночных услуг, структура валовой добавленной стоимости сектора услуг, региональные различия и динамика услуг в сфере информационно-коммуникационных технологий. В результате исследования разработана система из семи принципов развития современных услуг на предприятиях и обоснована их эффективность на уровне предприятия, региона и страны в целом.

Ключевые слова: современные услуги, предприятие, услуга, наукоемкие услуги, цифровые услуги, валовая добавленная стоимость, организационно-экономический механизм, принципы.

THE SOCIO-ECONOMIC SIGNIFICANCE, ESSENCE, AND PRINCIPLES OF DEVELOPING MODERN SERVICES IN ENTERPRISES

Abstract. This article examines the socio-economic significance, economic essence, and principles of developing modern services within enterprises. The author provides a definition of modern services and classifies them based on knowledge intensity, their connection to digital technologies, and their role in value creation. Based on data from the Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan (covering 2019–2025), the study analyzes the volume of market services, the composition of gross value added in the services sector, regional disparities, and the dynamics of information and communication technology (ICT) services. As a result of the research, a system comprising seven principles for developing modern services in enterprises was formulated, and the resulting benefits at the enterprise, regional, and national economic levels were substantiated.

Keywords: modern services, enterprise, servicification, knowledge-intensive services, digital services, gross value added, organizational-economic mechanism, principles.

Kirish

Jahon iqtisodiyotida xizmatlar sohasi yalpi qo'shilgan qiymat va bandlikning asosiy manbaiga aylandi. Rivojlangan mamlakatlarda xizmatlarning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 70-80 foizga yetgan bo'lsa, ularning tarkibida axborot-kommunikatsiya, moliya, muhandislik, konsalting, logistika va raqamli platformalar kabi bilim sig'imli xizmatlar ustuvor o'rin egallamoqda. Ishlab chiqarish korxonalari ham faqat mahsulot sotish bilan cheklanmasdan, unga servis, texnik xizmat ko'rsatish, moliyalashtirish va raqamli yechimlarni qo'shib, mijoz uchun yaxlit qiymat taklif etishga o'tmoqda. Ilmiy adabiyotda bu jarayon "xizmatlashtirish" (servitization) deb ataladi.

O'zbekistonda ham xizmatlar sohasi iqtisodiy o'sishning yetakchi drayveriga aylanmoqda. Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yilda xizmatlar sohasining yalpi qo'shilgan qiymati 859,9 trln so'mni tashkil etib, 2024-yilga nisbatan 8,5 foizga o'sdi, uning yalpi qo'shilgan qiymatdagi ulushi esa 48,2 foizdan 48,6 foizga ko'tarildi. Ayniqsa axborot va aloqa xizmatlari 23,9 foizga o'sib, eng yuqori sur'atni namoyon etdi. Shu bilan birga, mamlakatda xizmatlar hajmining katta qismi an'anaviy savdo, transport va maishiy xizmatlar hisobiga shakllanmoqda, korxonalar faoliyatida esa zamonaviy, yuqori qo'shilgan qiymat yaratuvchi xizmatlarning ulushi hali yetarli emas.

Davlat siyosatida bu yo'nalishga alohida e'tibor qaratilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-maydagi PQ-5113-son qarori bilan xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari belgilandi, "O'zbekiston

– 2030" strategiyasi va "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasida xizmatlar eksportini oshirish, raqamli xizmatlar va IT-servislarni kengaytirish ustuvor vazifa sifatida qayd etildi. Bu vazifalarni korxona darajasida amalga oshirish uchun zamonaviy xizmatlarning iqtisodiy mohiyatini aniq belgilash, ularning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini miqdoriy asoslash va rivojlantirish tamoyillarini ishlab chiqish talab etiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Xizmatlarning iqtisodiyotdagi o'rni haqidagi ilmiy qarashlar uch avlodga bo'linadi. Birinchi avlod tarmoqlar tarkibi nazariyasi bilan bog'liq. A. Fisher va K. Klark iqtisodiyotni birlamchi, ikkilamchi va uchlamchi sektorlarga ajratib, daromad o'sishi bilan bandlik va qiymatning xizmatlar sektoriga ko'chishini qonuniyat sifatida asosladilar [1; 2]. D. Bell bu g'oyani rivojlantirib, postindustrial jamiyatda nazariy bilim va professional xizmatlar iqtisodiy o'sishning markaziy resursiga aylanishini ko'rsatdi [3]. Ushbu yondashuv xizmatlarni makrodarajada izohlaydi, biroq korxona ichidagi xizmatlarning rolini ochib bermaydi.

Ikkinchi avlod xizmatlarni korxona strategiyasi doirasida o'rgandi. S. Vandermerve va J. Rada birinchi bo'lib "servitization" atamasini kiritib, ishlab chiqaruvchi korxonalar mahsulotga xizmatlar to'plamini qo'shish orqali raqobat ustunligini oshirishini isbotladilar [4]. T. Beyns va hammualliflari xizmatlashtirishni korxonaning mahsulot sotishdan mahsulot va xizmatlar tizimini taklif etishga o'tishi sifatida ta'rifladi [5], A. Nili esa xizmatlashtirilgan korxonalar daromadi yuqori bo'lishi bilan birga, ular xarajatlar va tashkiliy murakkablik xavfiga ham duch kelishini empirik jihatdan ko'rsatdi [6]. Bu tadqiqotlar zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishda

tashkiliy tuzilma va boshqaruv mexanizmi hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanini tasdiqlaydi.

Uchinchi avlod qiymat yaratish mantiqini qayta ko'rib chiqdi. S. Vargo va R. Lush "xizmat-ustuvor mantiq" konsepsiyasida har qanday iqtisodiy almashinuvning asosida xizmat yotishini, qiymat esa ishlab chiqaruvchi va iste'molchi tomonidan birgalikda yaratilishini asosladi [7]. K. Gryonroos bu g'oyani to'ldirib, korxona qiymatni bevosita yaratmasdan, iste'molchiga qiymat yaratishda ko'maklashuvchi sifatida qatnashishini ta'kidladi [8]. K. Lavlok va J. Virts esa xizmatlarning nomoddiylik, ishlab chiqarish va iste'molning bir vaqtdaligi, o'zgaruvchanlik va saqlanmaslik xususiyatlarini boshqaruv amaliyotiga tatbiq etdi [9]. Raqamli iqtisodiyot sharoitida bu xususiyatlarning bir qismi o'zgarmoqda: raqamli xizmatlar saqlanadi, masshtablanadi va masofadan ko'rsatiladi, ya'ni an'anaviy cheklovlardan xoli bo'ladi.

Mahalliy tadqiqotlarda xizmatlar sohasi asosan tarmoq va hudud darajasida — xizmatlar hajmi, tarkibi va aholiga xizmat ko'rsatish sifati nuqtai nazaridan o'rganilgan. Me'yoriy-huquqiy hujjatlarda [10; 11; 12] xizmatlar sohasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida belgilangan. Biroq korxona darajasida zamonaviy xizmatlarni ajratib olish mezonlari, ularning an'anaviy xizmatlardan farqi va rivojlantirish tamoyillari yetarli darajada tizimlashtirilmagan. Aynan shu bo'shliq mazkur tadqiqotning ilmiy muammosini tashkil etadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda tizimli yondashuv asos qilib olindi: zamonaviy xizmatlar korxona, hudud va milliy iqtisodiyot

darajalarida o'zaro bog'liq tizim sifatida o'rganildi. Nazariy qismda ilmiy abstraksiya, induksiya va deduksiya, qiyosiy tahlil hamda mantiqiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Ular yordamida "zamonaviy xizmatlar" tushunchasining mualliflik ta'rifi va tasnifi ishlab chiqildi.

Amaliy qismda statistik guruhlash, tarkibiy tahlil, dinamika qatorlari tahlili va indeks usullari qo'llanildi. Axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining 2019–2025-yillar uchun e'lon qilgan yalpi ichki mahsulot va xizmatlar sohasi bo'yicha rasmiy ma'lumotlari tashkil etdi [13; 14]. Bozor xizmatlari hajmi norasmiy va yashirin iqtisodiyotni baholash natijalarini o'z ichiga olgan holda joriy narxlarda, o'sish sur'atlari esa taqqoslanadigan narxlarda olindi.

Tarkibiy siljishlarni baholashda har bir xizmat turining ulushi va o'sishdagi hissasi quyidagicha hisoblandi:

$$d_i = \frac{V_i}{V} \cdot 100\% \quad (1)$$

$$h_i = \frac{V_{i,1} - V_{i,0}}{V_1 - V_0} \cdot 100\% \quad (2)$$

bu yerda d_i — i-xizmat turining umumiy hajmdagi ulushi, V_i — i-xizmat turi hajmi, V — xizmatlar sohasining umumiy hajmi, h_i — i-xizmat turining umumiy o'sishdagi hissasi, 0 va 1 indeksleri bazis va hisobot yillarini bildiradi. Tamoyillar tizimi esa adabiyotlar tahlili natijalarini mantiqiy-tuzilmaviy modellashtirish orqali ishlab chiqildi.

Tahlil va natijalar

Korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish masalasini to'g'ri hal etish, avvalo, "zamonaviy xizmatlar" tushunchasining chegaralarini aniqlashni talab qiladi. Amaliyotda bu atama ko'pincha "yangi" yoki "raqamli"

xizmatlar ma'nosida qo'llaniladi, biroq bunday talqin yetarli emas. Masalan, onlayn buyurtma qilinadigan oddiy maishiy xizmat raqamli kanal orqali ko'rsatilsa-da, yuqori qo'shilgan qiymat yaratmaydi. Aksincha, korxona ichidagi muhandislik yoki ma'lumotlar tahlili xizmati tashqi bozorga chiqmasa ham, raqobatbardoshlikni sezilarli oshiradi.

Shu sababli tadqiqotda quyidagi mualliflik ta'rifi taklif etiladi: **zamonaviy xizmatlar – korxona tomonidan bilim, raqamli texnologiyalar va mijoz bilan hamkorlikda qiymat yaratish asosida ko'rsatiladigan, yuqori qo'shilgan**

qiymat beruvchi, masshtablanuvchi va mahsulot yoki boshqa xizmatlar bilan integratsiyalashgan iqtisodiy faoliyat natijasidir. Ta'rifning an'anaviy yondashuvlardan farqi shundaki, unda xizmatning zamonaviyligi uning shakli bilan emas, balki to'rt belgisi – bilim sig'imi, raqamli asos, birgalikda qiymat yaratish va integratsiyalashganlik bilan aniqlanadi.

Ta'rifdan kelib chiqib, zamonaviy va an'anaviy xizmatlarning farqlari korxona faoliyati nuqtai nazaridan tizimlashtirildi (1-jadval).

1-jadval

Korxona faoliyatida an'anaviy va zamonaviy xizmatlarning qiyosiy tavsifi

Tasniflash belgisi	An'anaviy xizmatlar	Zamonaviy xizmatlar	Korxona uchun ahamiyati
Asosiy resurs	Jismoniy mehnat, moddiy aktivlar	Bilim, ma'lumotlar, intellektual kapital	Mehnat unumdorligi va qo'shilgan qiymat oshadi
Ko'rsatish kanali	Bevosita, joyning o'zida	Raqamli platforma, masofaviy, gibril	Bozor geografiyasi kengayadi
Masshtablanish	Cheklangan, har bir birlik qo'shimcha xarajat talab qiladi	Yuqori, qo'shimcha birlikning chegaraviy xarajati past	Masshtab samarasi yuzaga keladi
Mijoz bilan munosabat	Bir martalik bitim	Uzoq muddatli hamkorlik, obuna, servis shartnomasi	Barqaror va takrorlanuvchi daromad shakllanadi
Mahsulot bilan aloqasi	Mustaqil, ajralgan	Mahsulot bilan integratsiyalashgan (servis, lizing, monitoring)	Mahsulotning raqobatbardoshligi oshadi
Saqlanish va standartlash	Saqlanmaydi, sifati o'zgaruvchan	Raqamli shaklda saqlanadi, standartlashtiriladi	Sifat barqarorligi va nazorat ta'minlanadi
Misollar	Maishiy ta'mirlash, oddiy tashish, chakana savdo	IT-servis, ERP/CRM joriy etish, muhandislik, logistika-outsourcing, fintex, konsalting	Yangi daromad manbalari ochiladi

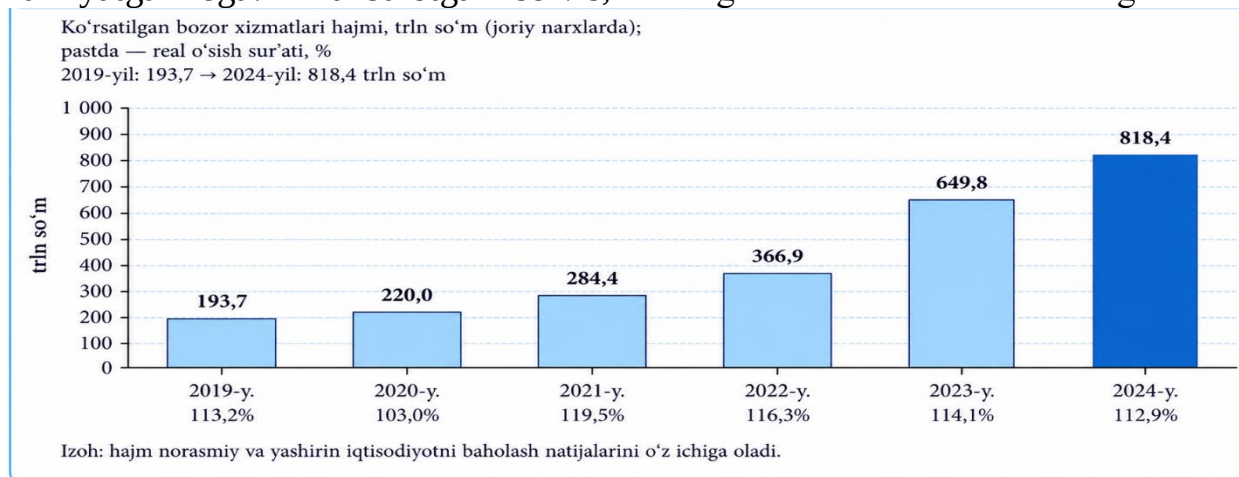
1-jadvalda keltirilgan qiyosiy tavsif zamonaviy xizmatlar korxona uchun shunchaki qo'shimcha faoliyat turi emas, balki iqtisodiy natijalarni shakllantirishning yangi modeli ekanini ko'rsatadi. Eng muhim farq masshtablanish belgisida namoyon

bo'ladi: an'anaviy xizmatda har bir qo'shimcha mijoz qo'shimcha mehnat va vaqt talab qilsa, raqamli asosdagi zamonaviy xizmatda qo'shimcha birlikning chegaraviy xarajati past bo'ladi. Bu korxonaga daromadni xarajatlardan tezroq oshirish imkonini

beradi. Ikkinchi muhim jihat — mijoz bilan munosabatning bir martalik bitimdan uzoq muddatli hamkorlikka o'tishi. Obuna va servis shartnomalari korxona daromadini barqarorlashtirib, rejalashtirish va investitsiya qarorlarini asosiroq qiladi. Shuningdek, jadvaldagi "mahsulot bilan aloqasi" belgisi ishlab chiqarish korxonalari uchun alohida ahamiyatga ega: mahsulotga servis,

monitoring va moliyaviy xizmatlarni qo'shish narx raqobatidan qiymat raqobatiga o'tish yo'lidir.

Zamonaviy xizmatlarning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini baholash uchun, avvalo, mamlakat miqyosidagi xizmatlar bozori dinamikasini ko'rib chiqish lozim. Chunki korxonalarining xizmatlar sohasidagi imkoniyatlari bozor sig'imi va uning o'sish sur'atlari bilan belgilanadi.

1-rasm. O'zbekistonda ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi va o'sish sur'ati, 2019-2024-yillar

1-rasmda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, mamlakatda bozor xizmatlari hajmi 2019-yildagi 193,7 trln so'mdan 2024-yilda 818,4 trln so'mga yetib, 4,2 barobar ko'paydi. Pandemiya yili bo'lgan 2020-yilda real o'sish sur'ati 103,0 foizgacha pasaygan bo'lsa-da, 2021-yilda 119,5 foizgacha tiklanib, keyingi yillarda 112–116 foiz oralig'ida barqaror saqlandi. Bu xizmatlar sohasining tashqi zarbalarga nisbatan tez moslashuvchanligini ko'rsatadi.

Rasmda 2023-yilda hajmning keskin oshishi (366,9 trln so'mdan 649,8 trln so'mga) ko'zga tashlanadi. Biroq shu yildagi real o'sish sur'ati 114,1 foizni tashkil etgani bu sakrash asosan hisob uslubiyati o'zgarishi – norasmiy va yashirin iqtisodiyotning statistik baholashga qo'shilishi bilan bog'liqligini

anglatadi. Demak, xizmatlar sohasining sezilarli qismi hali rasmiy hisobdan tashqarida faoliyat yuritmoqda. Korxonalar uchun bu ikki jihatni anglatadi: bir tomondan, bozorning real sig'imi rasmiy ko'rsatkichlardan katta; ikkinchi tomondan, rasmiy, shaffof va sifatli xizmat taklif etuvchi korxonalar norasmiy raqobatchilarga nisbatan ishonch va kafolat orqali ustunlikka ega bo'lishi mumkin.

Bozor hajmining o'sishi uning tarkibi qanday o'zgarayotganini ko'rsatmaydi. Zamonaviy xizmatlarning ahamiyatini baholash uchun xizmatlar sohasida yaratilgan yalpi qo'shilgan qiymatning tarmoqlar bo'yicha tarkibi va har bir tarmoqning umumiy o'sishdagi hissasini aniqlash zarur. Shu maqsadda metodologiyada keltirilgan formulalar asosida hisob-kitob amalga oshirildi (2-jadval).

2-jadval

O'zbekistonda xizmatlar sohasi yalpi qo'shilgan qiymatining tarkibi va o'sishdagi hissasi, 2024-2025-yillar

Xizmat turi	2024-yil, mlrd so'm	2025-yil, mlrd so'm	Real o'sish, %	Ulushi 2024-yil, %	Ulushi 2025-yil, %	Nominal o'sishdagi hissasi, %
Savdo xizmatlari	89 288,2	107 595,5	113,6	12,6	12,5	12,3
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	87 520,1	107 898,9	110,4	12,3	12,5	13,7
Tashish va saqlash	78 555,1	97 301,4	110,1	11,0	11,3	12,6
Axborot va aloqa	36 978,8	52 207,4	123,9	5,2	6,1	10,2
Boshqa xizmatlar	418 952,1	494 888,2	105,4	58,9	57,6	51,1
Xizmatlar sohasi – jami	711 294,3	859 891,4	108,5	100,0	100,0	100,0

2-jadvalda keltirilgan ma'lumotlar xizmatlar sohasida chuqur tarkibiy siljish boshlanganini ko'rsatadi. Axborot va aloqa xizmatlari 2025-yilda real ifodada 23,9 foizga o'sdi, bu soha bo'yicha o'rtacha ko'rsatkichdan (8,5 foiz) qariyb uch barobar yuqori. Natijada uning ulushi bir yilda 5,2 foizdan 6,1 foizga ko'tarildi. Eng muhimi, xizmatlar sohasi umumiy hajmining atigi 5,2 foizini tashkil etgan axborot va aloqa tarmog'i nominal o'sishning 10,2 foizini ta'minladi, ya'ni o'z ulushidan deyarli ikki barobar ko'p hissa qo'shdi. Bu bilim sig'imli va raqamli xizmatlar o'sish drayveri vazifasini bajarayotganini tasdiqlaydi.

Boshqa tomondan, "boshqa xizmatlar" guruhining ulushi 58,9 foizdan 57,6 foizga kamaydi, o'sish sur'ati esa 5,4 foiz bilan eng past bo'ldi. Bu guruh davlat boshqaruvi, ta'lim, sog'liqni saqlash, moliya, ko'chmas mulk va professional xizmatlarni birlashtiradi. Uning sekin o'sishi korxonalar uchun ikki xulosa beradi: birinchidan, moliya, konsalting va professional xizmatlar segmentida korxonalar faolligini oshirish uchun katta

zaxira mavjud; ikkinchidan, ijtimoiy xizmatlarda raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali samaradorlikni oshirish imkoniyati hali to'liq ishga solinmagan.

Axborot va aloqa tarmog'ining yuqori o'sishi zamonaviy xizmatlarning qaysi turlari hisobiga ta'minlanayotganini aniqlash muhim. Chunki aloqa xizmatlari infratuzilmaviy xarakterga ega bo'lsa, dasturlashtirish, konsalting va ma'lumotlarga ishlov berish korxonalar faoliyatiga bevosita yangi qiymat qo'shuvchi bilim sig'imli xizmatlardir. Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, AKT xizmatlarining yalpi qo'shilgan qiymati 2023-yildagi 24 246,0 mlrd so'mdan 2025-yilda 47 344,6 mlrd so'mga yetib, ikki yilda 1,95 barobar oshdi, ularning YaIMdagi ulushi esa 2,0 foizdan 2,7 foizga ko'tarildi [13]. Ushbu xizmatlarning ichki tarkibi 2-rasmda aks ettirilgan.

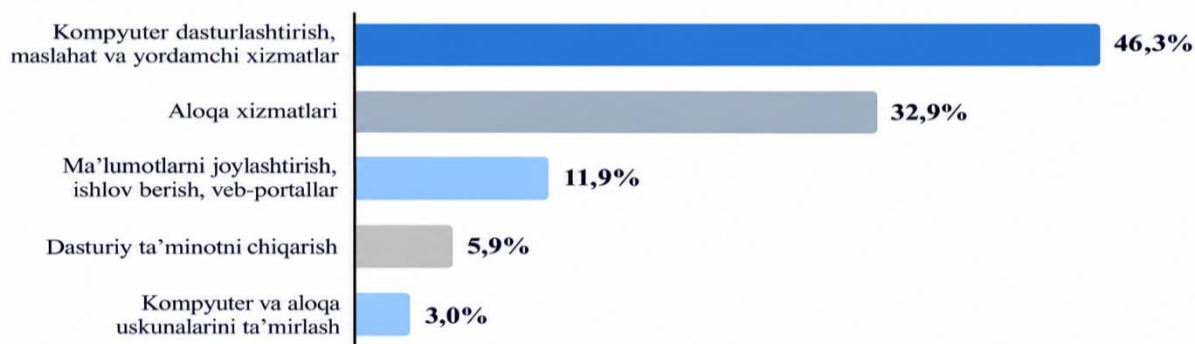
2-rasmda keltirilgan tarkib O'zbekistonda AKT sohasi infratuzilmaviy xizmatlardan bilim sig'imli xizmatlarga tomon siljiyotganini

ko'rsatadi. AKT xizmatlari qo'shilgan qiymatining 46,3 foizi kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish va yordamchi xizmatlar hissasi to'g'ri kelmoqda, an'anaviy aloqa xizmatlarining ulushi esa 32,9 foizni tashkil etadi.

Ma'lumotlarni joylashtirish va ularga ishlov berish xizmatlari (11,9 foiz) bilan birgalikda korxonalarga bevosita yo'naltirilgan bilim sig'imli xizmatlar AKT qo'shilgan qiymatining 58,2 foizini beradi.

AKT xizmatlari yalpi qo'shilgan qiymatining tarkibi, 2025-yil, jamiga nisbatan %

Jami: 100,0%

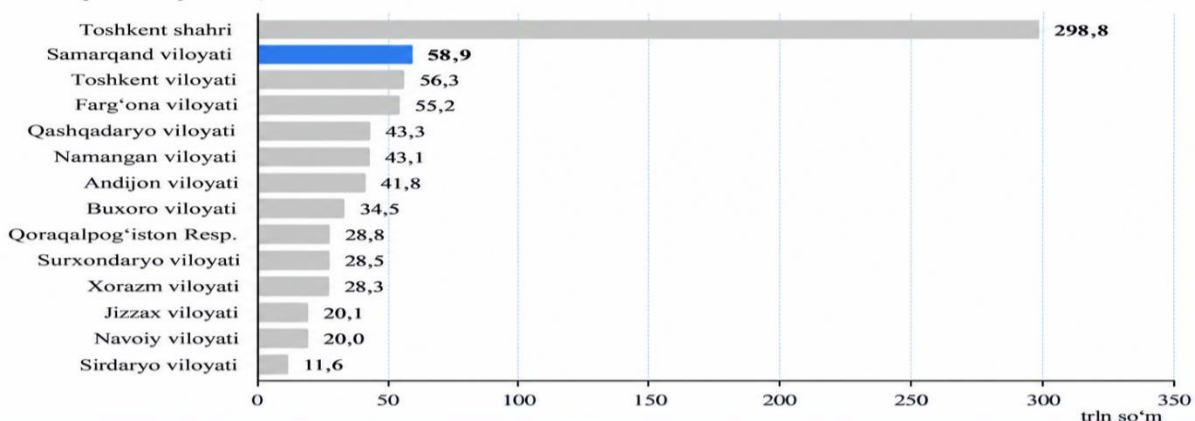
2-rasm. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari xizmatlari yalpi qo'shilgan qiymatining tarkibi, 2025-yil

Rasmdan kelib chiqadigan muhim xulosa shundaki, dasturiy ta'minotni chiqarish ulushi atigi 5,9 foizni tashkil etadi. Bu mamlakatda tayyor dasturiy mahsulot yaratishdan ko'ra buyurtma asosidagi dasturlashtirish va outsorsing ustunlik qilayotganini bildiradi. Korxonalar uchun bu ikki tomonlama imkoniyat yaratadi: bir tomondan, ular ERP, CRM, elektron savdo va ma'lumotlar tahlili tizimlarini mahalliy IT-kompaniyalar orqali nisbatan arzon joriy etishi mumkin; ikkinchi tomondan,

tarmoqqa xos dasturiy yechimlarni ishlab chiqib, ularni boshqa korxonalarga xizmat sifatida taklif etish yangi daromad manbaiga aylanishi mumkin.

Zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish imkoniyatlari hududlar bo'yicha bir xil emas. Korxonalar uchun xizmatlar bozorining hududiy sig'imi talab hajmini, malakali kadrlar va infratuzilma mavjudligini belgilaydi. Shu sababli bozor xizmatlari hajmining hududlar kesimidagi taqsimoti tahlil qilindi (3-rasm).

Hududlar kesimida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, 2024-yil, trln so'm
Samarqand viloyati: 58,9 trln so'm

3-rasm. Hududlar kesimida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, 2024-yil, trln so'm

3-rasmda aks ettirilgan ma'lumotlar xizmatlar bozorida kuchli hududiy konsentratsiya mavjudligini ko'rsatadi. Toshkent shahrida 298,8 trln so'mlik bozor xizmatlari ko'rsatilgan bo'lib, bu hududlar kesimida taqsimlangan jami hajmning 38,8 foizini tashkil etadi va qolgan hududlarning o'rtacha ko'rsatkichidan (36,2 trln so'm) qariyb 8,3 barobar ko'p. Eng past ko'rsatkich Sirdaryo viloyatida (11,6 trln so'm) qayd etilgan, ya'ni poytaxt bilan farq 25,8 barobarni tashkil etadi. Bunday tafovut zamonaviy xizmatlar — moliya, konsalting, IT va professional xizmatlar — asosan poytaxtda to'planganini, hududiy korxonalar esa ularni ko'pincha Toshkentdan "import" qilishini bildiradi.

Samarqand viloyati 58,9 trln so'm bilan hududlar orasida ikkinchi o'rinni egallaydi va Toshkent hamda Farg'ona viloyatlaridan biroz oldinda turadi. Bu

viloyatda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish uchun yetarli bozor sig'imi, rivojlangan turizm va oliy ta'lim salohiyati mavjudligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, viloyatning hajmi poytaxtnikidan besh barobardan ko'proq kam. Bu farqni qisqartirish uchun hududiy korxonalarda bilim sig'imli xizmatlarni mahalliy darajada rivojlantirish, ya'ni ularni boshqa hududlardan sotib olish o'rniga o'zida shakllantirish zarur.

Statistik tahlil natijalari zamonaviy xizmatlarning ahamiyati faqat iqtisodiy o'sish bilan cheklanmasligini ko'rsatadi. Ularning ta'siri korxona, hudud va milliy iqtisodiyot darajalarida turlicha namoyon bo'ladi hamda iqtisodiy va ijtimoiy samaralar o'zaro bog'liq holda yuzaga chiqadi. Ushbu samaralarni tizimlashtirish va har biri uchun o'lchanadigan ko'rsatkichlarni belgilash maqsadida 3-jadval ishlab chiqildi.

3-jadval. Korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy samaralari

Daraja	Iqtisodiy samara	Ijtimoiy samara	Baholash ko'rsatkichlari
Korxona	Qo'shilgan qiymat va rentabellik oshadi; takrorlanuvchi daromad shakllanadi; mahsulot raqobatbardoshligi kuchayadi	Xodimlar malakasi oshadi; yuqori haq to'lanadigan ish o'rinlari yaratiladi; mijoz qoniqishi ortadi	Xizmatlardan tushum ulushi; bir xodimga to'g'ri keladigan qo'shilgan qiymat; mijozni saqlab qolish darajasi
Hudud	Mahalliy bozor sig'imi kengayadi; soliq bazasi o'sadi; investitsiya jozibadorligi oshadi	Aholiga xizmatlar qulayligi va sifati yaxshilanadi; yoshlar bandligi ta'minlanadi; mehnat migratsiyasi qisqaradi	Aholi jon boshiga xizmatlar hajmi; xizmatlar sohasidagi bandlik; yangi tashkil etilgan korxonalar soni
Milliy iqtisodiyot	YaIM tarkibi diversifikatsiyalanadi; xizmatlar eksporti oshadi; iqtisodiy o'sish barqarorlashadi	Inson kapitali rivojlanadi; raqamli tengsizlik qisqaradi; o'rta sinf kengayadi	Xizmatlarning YaQQdagi ulushi; AKT xizmatlarining YaIMdagi ulushi; xizmatlar eksporti hajmi

3-jadvalda tizimlashtirilgan samaralar zamonaviy xizmatlarning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati "pastdan yuqoriga" shakllanishini ko'rsatadi.

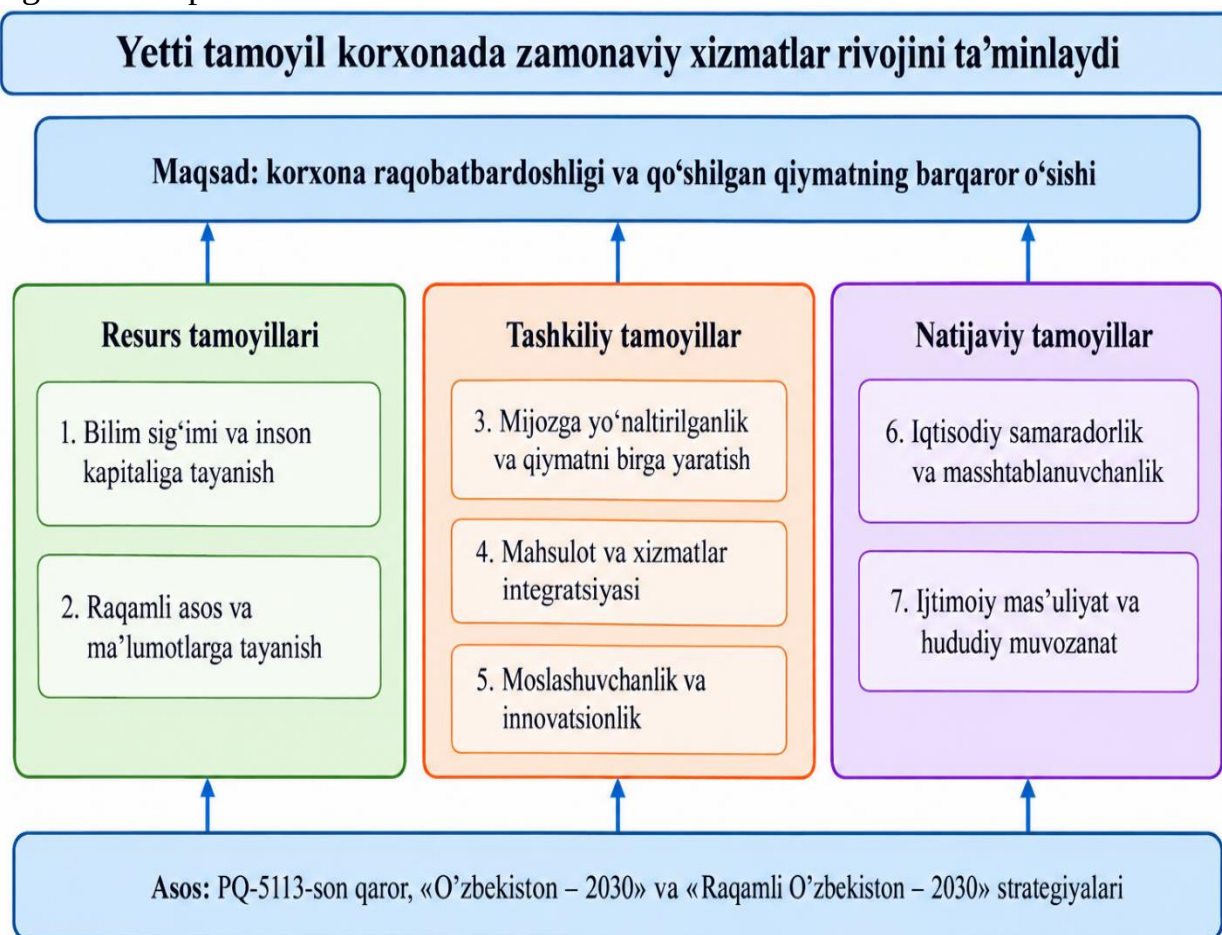
Korxona darajasidagi bevosita samaralar – qo'shilgan qiymat, takrorlanuvchi daromad va malakali ish o'rinlari – hudud darajasida soliq bazasi va bandlikning

o'sishiga, milliy darajada esa iqtisodiyot tarkibining diversifikatsiyasiga aylanadi. Demak, davlatning xizmatlar sohasini rivojlantirish bo'yicha makroiqtisodiy maqsadlariga korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish orqali erishiladi.

Jadvalning muhim amaliy jihati shundaki, har bir daraja uchun o'lchanadigan ko'rsatkichlar belgilangan. Bu ko'rsatkichlar keyinchalik korxonalarda zamonaviy xizmatlar rivojlanish darajasini integral baholash tizimining asosini tashkil etadi. Masalan, korxona darajasida "xizmatlardan tushum ulushi" ko'rsatkichi xizmatlashtirish chuqurligini, "bir xodimga to'g'ri keladigan qo'shilgan qiymat" esa xizmatlarning bilim sig'imini aks ettiradi. Ijtimoiy samaralar orasida yoshlar bandligi alohida ahamiyatga ega: AKT, logistika va professional xizmatlar katta

boshlang'ich kapital talab qilmasdan, asosan bilim va ko'nikmaga tayanadi, shuning uchun ular yoshlarni malakali bandlikka jalb qilishning eng qulay yo'nalishi hisoblanadi.

Zamonaviy xizmatlarning mohiyati va ijtimoiy-iqtisodiy samaralari ularni rivojlantirishda qanday tamoyillarga tayanish kerakligini belgilaydi. Tamoyillar alohida-alohida emas, balki tizim sifatida amal qilishi lozim, aks holda korxona bir yo'nalishda (masalan, raqamlashtirishda) ilgarilab, boshqa yo'nalishda (masalan, iqtisodiy samaradorlikda) yo'qotishga uchrashi mumkin. Shu sababli adabiyotlar tahlili va statistik tahlil natijalarini umumlashtirib, korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishning yetti tamoyildan iborat tizimi ishlab chiqildi (4-rasm).

4-rasm. Korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish tamoyillari tizimi

4-rasmda taqdim etilgan tizimda tamoyillar korxona faoliyatidagi vazifasiga ko'ra uch guruhga ajratilgan.

Resurs tamoyillari zamonaviy xizmat qanday manbaga tayanishini belgilaydi. Bilim sig'imi va inson kapitaliga tayanish tamoyili xizmatning qo'shilgan qiymati asosan xodimlar malakasi va intellektual kapital hisobiga yaratilishini talab qiladi. Raqamli asos tamoyili esa xizmatlarni ko'rsatish, hisobga olish va sifatini nazorat qilishda raqamli platformalar va ma'lumotlardan foydalanishni nazarda tutadi; 2-rasmda ko'rilganidek, aynan shu yo'nalishdagi xizmatlar eng tez o'smoqda.

Tashkiliy tamoyillar zamonaviy xizmatni korxona faoliyatiga qanday joylashtirishni belgilaydi. Mijozga yo'naltirilganlik va qiymatni birga yaratish tamoyili xizmat mijoz bilan hamkorlikda loyihalanishini, mahsulot va xizmatlar integratsiyasi tamoyili esa mahsulotga servis, monitoring va moliyaviy yechimlar qo'shib, yaxlit taklif shakllantirishni talab qiladi. Moslashuvchanlik va innovatsionlik tamoyili xizmatlar portfelini bozor talabiga muvofiq muntazam yangilab borishni ko'zda tutadi.

Natijaviy tamoyillar rivojlanish natijasini baholash mezonini belgilaydi. Iqtisodiy samaradorlik va masshtablanuvchanlik tamoyili har bir yangi xizmat turi korxona rentabelligini oshirishi va qo'shimcha xarajatlarsiz kengaya olishi lozimligini anglatadi. Ijtimoiy mas'uliyat va hududiy muvozanat tamoyili esa 3-rasmda aniqlangan hududiy tafovutni qisqartirishga, malakali ish o'rinlari yaratishga xizmat qiladi. Tizimning asosini davlat siyosati hujjatlari tashkil etadi, uning yakuniy maqsadi esa korxona

raqobatbardoshligi va qo'shilgan qiymatning barqaror o'sishidir.

Muhokama

Tadqiqot natijalari xorijiy olimlarning xizmatlashtirish to'g'risidagi xulosalarini O'zbekiston sharoitida qisman tasdiqlaydi. Vandermerve va Rada hamda Beyns va hammuallflari ta'kidlaganidek [4; 5], xizmatlar korxona raqobatbardoshligining mustaqil manbaiga aylanmoqda. Mamlakatimizda bu jarayon, eng avvalo, axborot va aloqa xizmatlarining jadal o'sishida ko'rinadi: ushbu tarmoq 2025-yilda xizmatlar sohasi nominal o'sishining o'ndan bir qismini ta'minladi. Biroq rivojlangan mamlakatlardan farqli ravishda, O'zbekistonda zamonaviy xizmatlar hali asosan alohida ixtisoslashgan korxonalar tomonidan ko'rsatilmoqda, ishlab chiqarish korxonalarida mahsulot va xizmatlar integratsiyasi boshlang'ich bosqichda turibdi.

Ikkinchi muhim jihat – hududiy tafovut. Hududlar kesimida taqsimlangan bozor xizmatlarining qariyb 39 foizi poytaxtda jamlanganligi Fisher-Klark nazariyasidagi tarmoqlar tarkibining o'zgarishi hududlarda notekis kechayotganini ko'rsatadi. Bunday sharoitda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishni faqat bozor mexanizmiga topshirib qo'yish hududlar o'rtasidagi tafovutni yanada chuqurlashtirishi mumkin. Shuning uchun taklif etilgan tamoyillar tizimida hududiy muvozanat va ijtimoiy mas'uliyat alohida tamoyil sifatida ajratildi. Bu yondashuv Nili [6] ko'rsatgan "xizmatlashtirish paradoksi"ni – xizmatlarga o'tgan korxonalar ayrim hollarda xarajatlar o'sishi tufayli zarar ko'rishini – ham inobatga oladi: samaradorlik va masshtablanuvchanlik tamoyili har bir yangi xizmat turini iqtisodiy jihatdan asoslashni talab qiladi.

Uchinchidan, Vargo va Lushning xizmat-ustuvor mantiqi [7] korxona darajasidagi amaliy boshqaruv uchun aniq mezonlarga muhtoj. Tadqiqotda taklif etilgan zamonaviy xizmatlarning to'rt belgisi (bilim sig'imi, raqamli asos, birgalikda qiymat yaratish, integratsiyalashganlik) bu konsepsiyani o'lchanadigan ko'rsatkichlarga aylantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, tadqiqotning cheklovlari ham mavjud: rasmiy statistikada korxonalar kesimida zamonaviy va an'anaviy xizmatlar alohida hisobga olinmaydi, shu sababli tahlil tarmoq va hudud darajasidagi ma'lumotlar bilan cheklandi. Korxonalar darajasidagi so'rovnoma va integral baholash keyingi tadqiqotlarning vazifasidir.

Xulosa va takliflar

Korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish bugungi iqtisodiyotda raqobatbardoshlikning asosiy omillaridan biriga aylandi. Xizmat ko'rsatish sohasi yalpi ichki mahsulotning katta ulushini beradi, yangi ish o'rinlari yaratadi, aholi daromadini oshiradi va byudjetga tushumlarni ko'paytiradi. Shu bilan birga, sifatli va qulay xizmatlar aholining turmush darajasini yaxshilaydi, hududlar rivojiga hissa qo'shadi va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Demak, xizmatlarni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati ham iqtisodiy samaradorlikda, ham ijtimoiy farovonlikda namoyon bo'ladi.

Zamonaviy xizmatlarning mohiyati shundaki, ular iste'molchi ehtiyojlarini qondirishga, raqamli texnologiyalarni joriy etishga, jarayonlarni avtomatlashtirishga va xizmat sifatini doimiy oshirishga qaratilgan. Bunda xizmat nafaqat mahsulot sifatida, balki korxonaning mijoz bilan uzoq muddatli munosabatlarini shakllantiruvchi va

qo'shimcha qiymat yaratuvchi vosita sifatida qaraladi. Xizmatning xususiyatlari, ya'ni nomoddiylik, ishlab chiqarish va iste'molning bir vaqtda sodir bo'lishi hamda sifatning o'zgaruvchanligi boshqaruvga alohida yondashuvni talab qiladi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi xulosalar shakllantirildi.

1. Zamonaviy xizmatlarning mohiyati ularning shakli bilan emas, balki to'rt belgisi – bilim sig'imi, raqamli asos, mijoz bilan birgalikda qiymat yaratish va mahsulot yoki boshqa xizmatlar bilan integratsiyalashganlik bilan belgilanadi. Shu asosda taklif etilgan mualliflik ta'rifi zamonaviy xizmatlarni an'anaviy xizmatlardan aniq ajratish va korxona darajasida hisobga olish imkonini beradi.

2. O'zbekistonda bozor xizmatlari hajmi 2019-2024-yillarda 193,7 trln so'mdan 818,4 trln so'mga yetib, 4,2 barobar ko'paydi, bu korxonalar uchun xizmatlar bozorining katta va tez kengayayotgan sig'imi mavjudligini ko'rsatadi.

3. Xizmatlar sohasida tarkibiy siljish boshlangan: 2025-yilda axborot va aloqa xizmatlari 23,9 foizga o'sib, xizmatlar sohasi hajmining 6,1 foizini egallagan holda nominal o'sishning 10,2 foizini ta'minladi. AKT xizmatlarining YaIMdagi ulushi 2023-2025-yillarda 2,0 foizdan 2,7 foizga oshdi va ularning tarkibida kompyuter dasturlashtirish va konsalting xizmatlari ustunlik qilmoqda.

4. Xizmatlar bozorida hududiy nomutanosiblik yuqori: Toshkent shahri va Sirdaryo viloyati o'rtasidagi farq qariyb 26 barobarni tashkil etadi. Samarqand viloyati 58,9 trln so'm bilan hududlar orasida ikkinchi o'rinda bo'lib, zamonaviy xizmatlarni rivojlantirish uchun qulay bazaga ega.

5. Korxonalarda zamonaviy xizmatlarni rivojlantirishning yetti

tamoyildan iborat tizimi ishlab chiqildi va ular resurs, tashkiliy hamda natijaviy guruhlariga ajratildi. Tamoyillarning ijtimoiy-iqtisodiy samaralari korxona, hudud va milliy iqtisodiyot darajalarida tizimlashtirilib, har biri uchun baholash ko'rsatkichlari belgilandi.

Olingan natijalar asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

- Milliy statistika qo'mitasining korxonalar bo'yicha hisobot shakllariga

“korxona tushumida xizmatlar ulushi” va “raqamli kanallar orqali ko'rsatilgan xizmatlar hajmi” ko'rsatkichlarini kiritish;

- ishlab chiqarish korxonalarida mahsulotga servis, texnik monitoring va lizing xizmatlarini qo'shish bo'yicha xizmatlashtirish dasturlarini ishlab chiqish va bunda soliq imtiyozlarini qo'llash;

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Fisher A.G.B. The Clash of Progress and Security. – London: Macmillan, 1935. – 234 p.
2. Clark C. The Conditions of Economic Progress. – London: Macmillan, 1940. – 504 p.
3. Bell D. The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting. – New York: Basic Books, 1973. – 507 p.
4. Vandermerwe S., Rada J. Servitization of business: adding value by adding services // European Management Journal. – 1988. – Vol. 6, No. 4. – P. 314-324.
5. Baines T.S., Lightfoot H.W., Benedettini O., Kay J.M. The servitization of manufacturing: a review of literature and reflection on future challenges // Journal of Manufacturing Technology Management. – 2009. – Vol. 20, No. 5. – P. 547-567.
6. Neely A. Exploring the financial consequences of the servitization of manufacturing // Operations Management Research. – 2008. – Vol. 1, No. 2. – P. 118.
7. Vargo S.L., Lusch R.F. Evolving to a new dominant logic for marketing // Journal of Marketing. – 2004. – Vol. 68, No. 1. – P. 1-17.
8. Grönroos C. Service logic revisited: who creates value? And who co-creates? // European Business Review. – 2008. – Vol. 20, No. 4. – P. 298-314.
9. Lovelock C., Wirtz J. Services Marketing: People, Technology, Strategy. 7th ed. – Boston: Pearson, 2011. – 648 p.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-maydagi “O'zbekiston Respublikasida xizmatlar sohasini jadal rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi PQ-5113-son qarori. – www.lex.uz
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi “«O'zbekiston – 2030» strategiyasi to'g'risida”gi PF-158-son farmoni. – www.lex.uz
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktyabrdagi “«Raqamli O'zbekiston – 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PF-6079-son farmoni. – www.lex.uz
13. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. O'zbekiston Respublikasi yalpi ichki mahsuloti, 2025-yil yanvar-dekabr: 26.01.2026. – stat.uz
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi. Xizmatlar sohasining rivojlanishi, 2024-yil yanvar-dekabr: infografika. – stat.uz

CONTENTS

1	Shakarov Davron Ulashboyevich	4-14
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA QURILISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY JIHATLARI	
2	Aminov Jonibek Boxodirovich	15-22
	TURISTIK XIZMATLARNING IQTISODIY MAZMUNI VA HUDUDIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	
3	Sa'dullaev Behzod Sodiq o'g'li	23-30
	RAQAMLI INFRATUZILMA VA INSON KAPITALINING RIVOJLANISH TAHLILI	
4	Xasanov Axmadjon Shodiyarovich	31-38
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY RESURLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
5	Sultonov Mexriddin Zuxriddin o'g'li	39-45
	GASTRONOMIK TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI (FARG'ONA TURISTIK MINTAQASI MISOLIDA)	
6	Toshxujayev Mustafaxon Abduvosi o'g'li	46-50
	O'ZBEKISTON HUDUDIY TURIZM RESURLARINING XIZMAT KO'RSATISH SOHASI BARQAROR O'SISHIGA HISSASI	
7	Ulug'muradova Nodira Berdimuradovna	51-59
	KICHIK BIZNESDA MEHNAT MUNOSABATLARINI INSTITUSIONAL TRANSFORMATSIYALASHNING MODULLI MEKANIZMI	
8	Yuldashev Shamsiddin Qiyamiddinovich, Bozorov Azizbek Alisher o'g'li	60-67
	MAMLUKAT IQTISODIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA EKSPORT DIVERSIFIKATSIYASINING ROLI	
9	Pardaeв Mamayunus Qarshiboevich, Usmonov Behruz Sharofiddin o'g'li	68-76
	KORXONALARDA KOMPENSATSIYA VA IMTIYOZLAR PAKETINING MEHNAT UNUMDORLIGIGA TA'SIRINI IQTISODIY-STATISTIK BAHOLASH	
10	Zhao Yi	77-89
	HOW DIGITIZATION BRIDGES THE SERVICE ECONOMY WITH THE GREEN ECONOMY IN SUSTAINABLE TOURISM	
11	Shakarov Zafar Gafforovich	90-98
	MEHNAT MOBILIGINING IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANISH JARAYONLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH	
12	B.B.Himmatova	99-108
	ULGURJI SAVDO XIZMATLARINING IQTISODIY MOHIYATI, XUSUSIYATLARI VA XIZMATLAR SOHASIDAGI O'RNI	
13	Xomitov Komiljon Zoitovich	109-117
	QISHLOQ HUDUDLARIDA AHOLINI NORASMIY ISH BILAN BANDLIK DARAJASINI KAMAYTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	
14	Талимова Л.А., Давлатова М.П., Расулов З.Ж.	118-125
	СТИМУЛИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ. ОПЫТ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН	
15	Safin Farid Gubaydullayevich, Porsayev Ganidjan Muxamedovich, Qobulov Dilshod Qodir o'g'li	126-134
	QIYOSIY YONDASHUV BILAN OBYEKT QIYMATINI BAHOLASHNING ISHONCHLILIGI VA ANIQLIGI MASALASI	

16	Xudayberganov Zoxidjon Djurakulovich	135-144
	AXBOROT XIZMATLARI BOZORINING IQTISODIY TABIATI VA RAQOBAT XUSUSIYATLARI	
17	Karimova Aziza Maxomadrizoyevna, Sindarov Shuxrat Keldiyorovich	145-154
	TIJORAT BANKLARINING ISLOMIY DARCHALARIDA MIJOZLAR MABLAG'LARINI JALB QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	
18	Murodov Alisher Murodjon o'g'li	155-159
	DAVLAT INSTITUTLARI VA IQTISODIY BARQARORLIK	
19	Haydarov Jamol Kamol o'g'li	160-171
	KORXONALARDA ZAMONAVIY XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI, MOHIYATI VA TAMOYILLARI	
20	Rustamov Abulqosim Musoqul o'g'li	172-183
	O'ZBEKISTON MOLIYA BOZORIDA XALQARO KREDIT MUNOSABATLARINING RIVOJLANISHI VA IQTISODIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARI	
21	Nafasov Ruslan Uraljon o'g'li	184-193
	SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA RAQAMLI TIBBIY XIZMATLAR EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH	
22	Norboyev Allayor Ismoilovich	194-200
	DEMOGRAFIK O'ZGARISHLAR SHAROITIDA MEHNAT SALOHİYATINING IQTISODIY BARQARORLIKDAGI ROLI	
23	Fukuda Hiroki	201-208
	MECHANISMS FOR STIMULATING GREEN INNOVATION IN THE INDUSTRIAL SECTORS OF SAMARKAND REGION	
24	Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	209-215
	RIVOJLANAYOTGAN VA BOZOR IQTISODIYOTIGA O'TAYOTGAN MAMLAKATLARDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARINING UGLEROD INTENSIVLIGIGA TA'SIRINI ENERGIYA INTENSIVLIGI DARAJALARI BO'YICHA PANEL EKONOMETRIK BAHOLASH	
25	Yakupova Ayzada Nizamatdinovna	216-222
	QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING BARQAROR RIVOJLANISHI: ILMIY QARASHLAR EVOLYUTSIYASI VA ZAMONAVIY TALQINI	
26	Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	223-230
	O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI VA KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	
27	Abduazizov Bektosh Mamarayim o'g'li	231-236
	O'ZBEKISTON XUSUSIY SEKTORIDA MEHNATGA TALAB VA BANDLIK DINAMIKASI	
28	Erbo'tayev Azimjon Qaxromon o'g'li	237-242
	AGROTURISTIK XIZMATLAR BOZORINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	
29	Xalbayev Shaxriyor Abdullayevich	243-250
	TURIZM KORXONALARINING IQTISODIY SALOHİYATINI BOSHQARISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASI	
30	Rasulov Zokir Jakhongirovich, Aymukhamedov Begzad Sultanbek ugli, Davlatova Madinabonu Pulat kizi	251-258
	BUSINESS PLANNING IN THE NEW ECONOMY OF UZBEKISTAN: INSTITUTIONAL SHIFTS, MACROECONOMIC CONSTRAINTS AND AN ADAPTIVE PLANNING FRAMEWORK	